

सरकारको गलत नीतिका कारण अहिलेको जल संकट आएको हो : अध्यक्ष यादव

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, १४ साउन ।

जनता समाजवादी पार्टी, नेपालका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले बनविनास, चूरे उत्खनन् तथा पहाडका बासिन्दालाई मध्येशमा भू-माफियाहरूलाई अवैध बसोवास गराउन सरकार पद्यन्त्रमा लागेकोले जनतालाई सचेत रहन आग्रह गरेका छन् ।

सप्तरीको राजविराजमा जसपा नेपाल सप्तरीको एकताको प्रथम जिल्ला अधिवेशनलाई बुधबार उद्घाटन गर्दै अध्यक्ष यादवले यस्तो आग्रह गरेका हुन् ।

“चुरे विनाशका कारण मध्येशका अन्नदाता किसान अहिले आफै त्राहिमाम अवस्थामा छन्, उनले भने-“चुरे विनाशले गर्दा उत्पन्न जल संकट नै त्यसको प्रमुख कारण हो ।”

अन्तराष्ट्रिय संस्था युनेस्कोले धेरै वर्ष पहिले नै चुरे संरक्षण नगरे पानीको संकट आउने भनी सचेत गराएको सुनाउदै नेता यादवले त्यस विपरीत सरकारले गलत नीति अल्पित्यार गरि चुरेको दोहन जारी राख्दा अहिलेको संकट आएको आरोप लगाए ।

चुरे क्षेत्रको विनाश र त्यसकै नजिकबाट राजमार्ग निर्माण गरि बसोवासका नाममा चुरे क्षेत्रको अतिक्रमण गरेका कारणले भूमिगत जलश्रोतको मुख्य आधारका रूपमा रहेको चुरेको विनाश हुँदै गएको उनको भनाई थियो ।

अधिवेशनलाई सम्बोधन गर्दै उनले भूमि सम्बन्धी विधेयक फिर्ता नलिई जनविद्रोह गर्ने चेतावनी समेत दिए । जनसंख्याको आधारमा बजेट त्याउन माग गर्दै उनले भने ‘४० प्रतिशत जनसंख्यालाई ८९ प्रतिशत र मध्येशको ६० प्रतिशत जनतालाई मात्र ११ प्रतिशत बजेट विनियोजन गरिन्छ, यो भन्दा ठूलो विभेद

के हुनसक्छ ।’ जबर्जस्ती लादिएको संविधानले देशको हित नहुने भन्दै पूर्व उपप्रधानमन्त्री समेत रहेका अध्यक्ष यादवले गलत संविधानकै कारण सङ्गीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र जस्तो शासन व्यवस्था पनि बदनाम भएको दावी गरे ।

प्रदेशलाई अझै पनि अधिकार नदिएका कारण अपेक्षा अनुसार जनताको काम गर्न नसकेको बताउँदै जसपा अध्यक्ष यादवले भने ‘प्रदेश सरकारलाई न त अधिकार दिएको छ, न पुलिस छ न कर्मचारी, प्रदेशहरूलाई अधिकारिविहिन बनाइएको छ ।

पार्टीका जिल्ला अध्यक्ष केदार यादवको अध्यक्षतामा आयोजित उद्घाटन समारोहमा नेकपा माओवादीका केन्द्रिय सदस्य सूर्यनाथ यादव, राष्ट्रिय मुक्ति पार्टी नेपालका जिल्ला अध्यक्ष दिपेन्द्र चौधरी, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका डम्भवर साह, लोसपाका जिल्ला अध्यक्ष सुनिलकुमार भा, जनमत पार्टीका जिल्ला ईञ्चार्ज रामगामन साह, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका मधेश प्रदेशका प्रवक्ता मनोज कुमार मण्डल, जसपा नेपालका मधेश प्रदेशका अध्यक्ष बालकिशोर यादव, नेपाल पत्रकार महासंघ सप्तरीका अध्यक्ष श्रवण कुमार देव, एकीकृत समाजवादी पार्टीका जिल्ला अध्यक्ष प्रतापनारायण चौधरी लगायतले शुभकामना मन्तव्य व्यक्त गरे ।

कार्यक्रमको बीच बीचमा सप्तरीको मलेठ घटनाका सहित परिवारलाई सम्मान तथा पार्टीको पक्षमा प्रचारात्मक सांस्कृतिक कार्यक्रमको आयोजना गरिएको थियो । पार्टीको जिल्ला अधिवेशन साउन १४, १५ र १६ गते गरि तीन दिनसम्म चल्ने जिल्ला

अध्यक्ष केदार प्रसाद यादवले जानकारी दिएका छन् । अध्यक्ष पदकालागी हालका अध्यक्ष केदार

यादव, उपाध्यक्ष उमेश प्रसाद यादव र हरेशम यादव चर्चामा छन् ।

६० वर्षीय वृद्धको हत्या बिरोधमा स्थानीयको प्रदर्शन

दैनिक समाचारदाता
सिरहा, १४ साउन ।

जिल्लाको धनगढीमाई नगरपालिका ११ आमचोकमा ६० वर्षीय फनिलाल यादवको आफै घरमा सुतिरहेको अवस्थामा धारिलो हतियार प्रहार गरी हत्या गरिएको छ ।

मझगलबार राति यादवमाथि अज्ञात समूहले टाउकोमा धारिलो हतियारले आक्रमण गरेका मृतकका छोरा कपिलदेव यादवले जानकारी दिए । “घरमा सुतिरहेकै बेला बुवामाथि आक्रमणमा भएको हुनसक्छ । विहान अवेरसम्म नउठेपछि खोजी गर्ने क्रममा उहाँलाई गम्भीर घाइते अवस्थामा फेला पारेका थियैं”, उनले भने ।

घटनापछि उनलाई लहानस्थित प्रादेशिक अस्पताल लिएकामा उपचारका क्रममा

मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रहरी नायब उपरीक्षक वीरेन्द्रकुमार पासवानले जानकारी दिए ।

यसैबीच, प्रहरी घटनास्थलमा ढिलो पुरोको भन्दै आक्रोशित स्थानीयले पूर्व-पश्चिम राजमार्गअन्तर्गत धनगढी बजार क्षेत्रमा टायर बालेर करिब एक घण्टा सडक अवरुद्ध गरेका थिए ।

प्रहरी नायब उपरीक्षक पासवानका अनुसार घटनाको प्रारम्भिक अनुसन्धानका क्रममा पारिवारिक विवाद वा पुरानो झगडाको आशङ्का गरिएको छ ।

हत्यासम्बन्धी घटनाको अनुसन्धान तीव्र पारिएको तथा दोषी पहिचान भएसँगै कानुनी कारबाही प्रक्रिया अधि बढाइने जिल्ला प्रहरी कार्यालय सिरहाले जनाएको छ ।

कृषि विश्वविद्यालयको पठनपाठन ठप्प, विद्यार्थीहरूद्वारा आन्दोलन चर्काउने चेतावनी

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, १४ साउन ।

व्रुटिपूर्ण निर्णय सच्चाउन तथा शैक्षिक सुधारका विभिन्न

माग अघि सादै राजविराजस्थित मधेस कृषि विश्वविद्यालयमा विद्यार्थीहरूद्वारा गरिएको तालाबन्दी लगातार चौथो दिन

बुधवार पनि जारी रहेको छ । तालाबन्दीका कारण पठन पूर्ण रूपले ठप्प भई डेढ सय भन्दा बढी विद्यार्थीको

बाँकी दुई पृष्ठमा

युवा सशक्तिकरण गरौ ।

युवा सशक्तिकरण किन:

- ❖ नेपाली युवालाई सबल, प्रतिस्पर्धी र आत्मनिर्भर बनाउन,
- ❖ राज्यका हरेक अंडमा सार्थक सहभागिता सुनिश्चित गर्न,
- ❖ स्वस्थ, कर्मठ र उच्चमी युवाअधिकार सुनिश्चित गर्न,
- ❖ कर्तव्य प्रति सचेत युवाजनशक्ति निर्माण गर्न,
- ❖ समावेशी र सशक्त युवा नेतृत्वको विकास गर्न,
- ❖ नेपाललाई आधुनिक, न्यायपूर्ण र समृद्ध राष्ट्र बनाउन।

सम्पादकीय ....

राजनीतिका कारण बालबालिकाको शिक्षा धरापमा

अहिले विद्यालयमा हुने गरेको राजनीतिका कारण बालबालिकाहरुको शिक्षा धरापमा पुगेको छ। विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षकहरुको ट्रेड युनियन तथा अन्य गतिविधिका कारण बालबालिकाहरुले पाउनु पर्ने शिक्षा पाउनबाट बच्चित हुदैछन्। यदृपी सरकारले बालबालिकाहरुलाई उचित शिक्षाका लागि विशेष ध्यान दिएको छ। तर, त्यसको खासै असर परेको देखिन्न्।

यता विविध कारण बाहेक अर्को कारण बालश्रम हो जुन सरकारी नीतिलाई कार्यान्वयन गर्न सकिएको छैन्। अधिकांशको घरायसी समस्यामा परेका त्यस्ता बालबालिकाहरु बाल मजदुरी गर्न बाध्य भएको अवस्था छ। कसैको आमाबुबा नरहेकाले बालश्रम गरिरहेका छन् भने कत्तिपयले घरको अर्थिक अवस्था कमजोर भएकाले पढन नसकेर बालश्रम गरी आफ्नो र आफ्नो घर परिवारको समेत गुजारा चलाउन बाध्य छन्।

तसर्थ शिक्षामा बालबालिकाको पहुँचलाई सहज गर्नका लागि विद्यालयबाट राजनीति अखाडा टाढा राख्न सक्नुपर्छ। अनिमात्र बालबालिकाहरु उचित शिक्षा पाउन सक्छन्। सम्बन्धीत निकायको गम्भीर ध्यानाकर्षण हुनु जरुरी छ।

डा. भगवती यादव
Dr. Bhagwati Yadav
MBBS, MD Paediatrics (USC)
NMC Reg. No. : 11389

नवजात शिशु तथा बाल रोग विशेषज्ञ

डा. सरोज कुमार साह
Dr. Saroj Kumar Sah
MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan
Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore)
NMC Reg. No. : 13288

हाइ जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयन्ती यादव
Dr. Jayanti Yadav
M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)
हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज
NMC Reg No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रोग विशेषज्ञ

सम्पर्क : कूटाञ्जली स्वास्थ्य क्लिनिक, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

लागुआषध नियन्त्रणमा गृहमन्त्री लेखकको सक्रियता

काठमाडौं, १४ साउन (रासस)।

गृहमन्त्री रमेश लेखकले गृहमन्त्रालयको जिम्मेवारी सम्बालेलगतै नयाँ चार चुनौती औल्याउनुभयो। लागुआषधको अवैध कारोबार र ओसारपसार नियन्त्रण गर्नु पहिलो हो। लागुआषधसँगै सङ्केत दुर्घटना, आत्महत्या र

साइबरकाइमजस्ता चुनौती थपिएको निर्धारणसहित त्यसको नियन्त्रणमा सक्रियता बढाउनुभएका गृहमन्त्री लेखकको पहिलो वर्षको कार्यकालमा लागुआषधविरुद्ध मुलुकभर नियन्त्रणका लागि महाभियान सञ्चालन गर्नुभयो।

काठमाडौं उपत्यकामा लागुआषधविरुद्धको प्रहरीमार्फत महाभियान सञ्चालन भइरहेका छन्। गृहमन्त्री लेखकले लागुआषध नियन्त्रणका लागि मात्रहतका प्रहरीका साथे आमनागरिक, अभिभावकलगायत सरोकार भएका निकायले महाभियानमा साथ दिनुपर्नेमा जोड दिनुभयो। मुलुकभर विभिन्न कार्यक्रमार्फत लागुआषधसम्बन्धी सचेतनासँगै कारबाहीलाई पनि द्रुतगतिमा अधि बढाएका मन्त्री लेखकले गति दिएनुसारको सफलता प्राप्त हुदै गएको छ।

मन्त्री लेखकले नेतृत्व सम्बालेयता वितेको एक वर्षमा

नेपाल प्रहरीले मात्रै लागुआषध मुद्दामा सात हजार ९४३ जना स्वदेशी तथा विदेश अभियुक्त पकाउ गरेको छ। जन पकाउ सङ्क्षया अधिल्लो अर्थिक वर्षभन्दा एक हजार २०९ बढी हो। अधिल्लो आव २०८०/८१ मा छ, हजार ७४२ जना पकाउ परेका थिए। गत आव २०८१/८२ मा पकाउ पर्नेमा सात हजार १९७ पुरुष, ४२१ महिला, ३०७ भारतीय नागरिक र १८ अन्य मुलुकका नागरिक रहेका प्रहरीको लागुआषध नियन्त्रण व्युरोका प्रमुख प्रहरी वरिष्ठ उपरिक्षक कृष्णप्रसाद कोइरालाले जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार सो अवधिमा लागुआषधका पाँच हजार ११० मुद्दा दर्ता भई छ, हजार ७४२ जना पकाउ गरिएको थियो।

मन्त्री लेखकले लागुआषध नियन्त्रण तथा अवैध ओसारपसारलाई नियन्त्रण उच्च प्राथमिकतामा राखेकाले सफलता हासिल हुदै गएको छ। सवारी दुर्घटना बढनुका साथै आत्महत्या, साइबरकाइमलगायत आपाराधिक घटनाका पछाडि पनि लागुआषध प्रयोग एउटा कारकका रूपमा देखिएको व्युरोको भनाइ छ।

यो अवधिमा २० किलो १२८ ग्राम कोकिन, १८५ किलो ५८ ग्राम अफिम, ४८ किलो ४८५ ग्राम खैरो हिरोइन, ८२९ किलोग्राम चरेश र ५१४३९ ग्राम गाँजा बरामद भएको छ। त्यसैगरी एक वर्षको अवधिमा एम्पुल २२०,४९०, नाइट्रोजेपाम १३,४२४, कोडिन सिरप (कोरेक्स) ८९४० लगायत ठुलो मात्रामा अन्य लागुआषध प्रहरीले बरामद गरेको छ।

अधिल्लो आवभन्दा मन्त्री लेखकको कार्यकालको पहिलो

वर्षमा कोकिन मात्रै सात किलोग्राम विगतभन्दा बढी बरामद भएको व्युरोको तथ्याइकवाट देखिन्छ। व्युरोको तथ्याइकअनुसार आव २०७९/८० मा लागुआषधसम्बन्धी चार हजार १०० मुद्दा दर्ता भई छ हजार १८६ जना पकाउ परेका थिए भने आव २०८०/८१ मा चार हजार ४२४ मुद्दा दर्ता भई छ, हजार ७४२ जना पकाउ गरिएको थियो।

मन्त्री लेखकले लागुआषध नियन्त्रण तथा अवैध ओसारपसारलाई नियन्त्रण उच्च प्राथमिकतामा राखेकाले सफलता हासिल हुदै गएको छ। त्यसैगरी सञ्चारलगायत आपाराधिक घटनाका पछाडि पनि लागुआषध प्रयोग एउटा कारकका रूपमा देखिएको व्युरोको भनाइ छ।

खैरोहिरोइन, एम्पुल, नाइट्रोजेपाम, टामाडोललगायतका अन्य औषधि मुलुकभित्र प्रयोग बढ्दो छ भने कोकिन, अफिम, चरेश र गाँजा भारत तस्करी हुने गरेको छ। प्रहरीले देशभरका जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा अभियुक्तविरुद्ध मुद्दा चलाउदै आएको छ भने लागुआषध नियन्त्रण व्युरो र व्युरो

सशस्त्र प्रहरी बलले 'नशारहित युवा-हाम्रो देशका कर्णधार, सिमानाको रक्षा-राष्ट्र निर्माणको आधार' भने नाराका साथ लागुआषध नियन्त्रणमा जुटेको छ। सशस्त्र प्रहरी बलले यो अवधिमा ठूलो मात्रामा लागुआषध समेत सीमानाका क्षेत्रबाट बरामद गरेको सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका प्रवक्ता सशस्त्र प्रहरी नायब महानिरीक्षक कालीदास धौवजीले जानकारी दिनुभयो।

हजार ७४३ सवारीसाधन

४५४ वटा अन्य बस तथा ट्रकका चेसिस आयात भएका छन्।

त्यसैगरी, सोही अवधिमा रु ८८५ अर्ब एक करोड मूल्यका नौ सय १२ वटा इन्धनबाट चल्ने सवारीसाधनबाट मात्र रु १७ अर्ब ३१ करोड राजस्व सङ्कलन भएको छ।

गत आवमा रु ८८५ अर्ब ६० करोड मूल्यका ५० हजार २९१ वटा अन्येस्मल्ड मोटरसाइकल आयात भएका छन्। ती सवारी आयातबाट यस नाकाले रु ८८५ अर्ब ३१ करोड मूल्यका पाँच हजार ७३५ वटा ट्रयाक्टर तथा ट्रिलर आयात भएका छन्।

सोही अवधिमा रु ११ करोड मूल्य पर्ने ४१७ वटा इन्धनबाट चल्ने बस यहाँ भित्रिएका छन्। सोही अवधिमा रु ७९ करोडका एक सय ३९ वटा कडकिट मिश्रण लहरी

सवारीसाधन आयात भएका थिए।

त्यसैगरी, सोही अवधिमा रु ४३ करोड ३१ लाख मूल्यका चार हजार ६४६ वटा मोटरसाइकल आयात भएका छन्। वीरगञ्ज नाका हुदै गत आवमा रु एक अर्ब ६४ करोड मूल्यका साना-ठूला दुई हजार ३३७ वटा विद्युतीय

सवारीसाधन आयात भएका थिए। वीरगञ्ज भन्नाराले गत वर्ष विद्युतीय सवारीसाधन आयातबाट रु एक अर्ब ८० करोड मूल्यका साना-ठूला दुई हजार ३३७ वटा विद्युतीय

सवारीसाधन आयात भएका थिए। वीरगञ्ज भन्नाराले गत वर्ष विद्युतीय सवारीसाधन आयातबाट रु एक अर्ब ८० करोड कडकिट मिश्रण लहरी

सवारीसाधन आयात भएका थिए। वीरगञ्ज भन्नाराले गत वर्ष विद्युतीय सवारीसाधन आयातबाट रु एक अर्ब ८० करोड कडकिट मिश्रण लहरी

सङ्कलन गरेको थियो।

डा. राजीवलाई मातृशोक

दैनिक समाचारदाता

राजविराज, १४ साउन।

राजविराज वडा नं. ४

निवासी डा. राजीव कुमार

कण्ठलाई मातृ शोक परेको

छ।

डा. कण्ठकी आमा शान्ति

देवी कण्ठको यही शाब्द र

गते उपचारको क्रममा मृत्यु

भएको हो।

काठमाडौंको मेडीसिन्टी

अस्पतालमा उपचाररत ७५

वर्षिय कण्ठले "मल्टी आर्गेन

फेल्पोर" भएर मृत्यु बरण

गर्नु परेको उ

आन्तरिक ऋण शतप्रतिशत उठा बाह्य ऋण ५७ प्रतिशतमा खुम्चियो

हेमन्त जोशी
काठमाडौं, १४ सातुन (रासस)।
गत आर्थिक वर्ष
२०८९/८० मा सरकारले
आन्तरिक ऋण शतप्रतिशत
उठाउँदा बाह्य ऋण भने ५७
प्रतिशत हाराहारी मात्रै उठाउन
सकेको देखिएको छ।

सार्वजनिक ऋण
व्यवस्थापन कार्यालयको गत
असार मसान्तसम्मको सरकारी
ऋणको प्रतिवेदनअनुसार गत
आवामा आन्तरिक ऋणका लागि
राखिएको रु तीन खर्ब ३०
अर्बको लक्ष्य शतप्रतिशत पूरा
भएको छ। तर बाह्य ऋणतर्फ
रु दुई खर्ब १७ अर्ब उठाउने
भनिएकोमा ५७ दशमलव ७९
प्रतिशतअर्थात् रु एक खर्ब २५
अर्ब ३९ करोड ९९ लाख मात्रै
उठाइएको हो। अर्थात् गत
आवामा सरकारले रु ११ अर्ब
६० करोड एक लाख बराबर
बाह्य ऋणत उठाउन सकेन।

सरकारको पुँजीगत खर्ब
न्यून हुनु र विकास
आयोजनाको काम तोकिएको
समयमा सम्पन्न हुन नसकदा
लक्ष्यअनुसार बाह्य ऋण
उठाउन नसकिएको सार्वजनिक
ऋण व्यवस्थापन कार्यालयका
प्रमुख गोपीकृष्ण कोइरालाले

भाषा, १४ सातुन (रासस)।
कोशी प्रदेशमा दुई
दशकमा हात्तीको आक्रमणबाट
९७ जनाको मृत्यु भएको छ
भने ४९ वटा हात्ती मरेका
प्रदेश वन निर्देशनालय धरानले
जनाएको छ।

निर्देशनालयका प्रमुख डा
इन्द्रप्रसाद सापकोटाका अनुसार
आर्थिक वर्ष २०८२/८३ देखि
चालु आर्थिक वर्षको
हालसम्ममा भाषा, मोरड,
सुनसरी, उदयपुर र इलाममा
हात्ती आक्रमणबाट उक्त
मानवीय क्षति भएको हो।
सोही अवधिमा ८७ जना
गम्भीर र १५ जना सामान्य
घाइते भएका उहाँले जानकारी
दिनुभयो।

उहाँले प्रदेशका पाँच
जिल्लामध्ये हात्तीको
आक्रमणमा ज्यान गुमाउनेमा
सबैभन्दा बढी भाषामा रहेका
बताउनुभयो। छिमेकी मुलुक
भारतबाट आउने हात्तीको
प्रवेश विन्दु भाषा भएकाले
पनि बढी जनधनको क्षति हुने
गरेको उहाँले उल्लेख गर्नुभयो।
उहाँका अनुसार भाषामा ७२,
मोरडमा १७, सुनसरीमा १८ र
इलामका एक जनाको हात्तीको
आक्रमणबाट मृत्यु भएको छ।

प्रमुख डा सापकोटाले
सोही अवधिमा भाषामा २५,
मोरडमा नौ, सुनसरीमा ८, र
उदयपुरमा एउटा हात्ती मरेका
जानकारी दिनुभयो।
“सरकारको ठूलो धनराशि
वन्यजन्तु संरक्षण, मानवीय
क्षतिपूर्ति तथा राहत,
कृपिबालीको क्षतिपूर्तिलगायतमा
खर्च भइरहेको छ”, उहाँले
भन्नुभयो, “स्थानीयले पनि
वन्यजन्तुसँगको द्वन्द्वमा सतर्कता
अपनाउनु जरुरी छ।” उहाँले

राससलाई जानकारी दिनुभयो।
“पुँजीगत खर्च पर्याप्त नहुँदा र
आयोजनाहरूको काम समयमा
नसकिँदा सबै बाह्य ऋण
उठाउन सकिएन। सरकारका
वार्षिक आयोजना तथा
कार्यक्रमहरूमा पहिले हाप्रो
आफैन्से सोतबाट खर्च हुने र
पछि ऋणदाताबाट शोधभर्ना
गर्नुपर्ने हुन्छ। तर काम नै
सम्पन्न नभएपछि त्यसको
शोधभर्ना पनि माग्न मिलेन।
यसकारण बाह्य ऋण कम
उठेको हो”, कोइरालाले
भन्नुभयो।

तुलनात्मक रूपमा
आन्तरिक ऋणभन्दा बाह्य
ऋणको व्याजदर सस्तो हुने र
भुक्तानी अवधि पनि लामो
हुन्छ। अर्कोतर्फ आन्तरिक
ऋणलाई चालुगत प्रकृतिका
शीर्षकमा सरकारले जथाभावी
खर्च गर्ने तर बाह्य ऋणलाई
ऋणदाताले समेत पुँजीगत
प्रकृतिका र पुँजी निर्माणमा
बढी केन्द्रित गर्नुपर्ने शर्त राख्ने
भएकोले बाह्य ऋणलाई बढी
प्रभावकारी मानिन्छ। त्यसै,
बैक तथा वित्तीय संस्थाबाट
निजी क्षेत्रमा प्रवाह हुनुपर्ने
कर्जालाई सरकारले नै प्रयोग
गरिदिँदा मुद्राबजारमा समेत

त्यसको असर देखिने गरेको
छ।

गत आर्थिक वर्षमा
सरकारले कूल रु पाँच खर्ब ४७
अर्ब सार्वजनिक ऋण परिचालन
गर्ने लक्ष्य राखेको थियो।
जसमध्ये रु चार खर्ब ५५ अर्ब
३९ करोड प्राप्त भएको
कार्यालयले जनाएको छ।

वार्षिक लक्ष्यको तुलनामा गत

आवामो कूल सार्वजनिक ऋण
प्राप्ति द८ दशमलव २५

प्रतिशत हो हो। अर्थात् गत

आवामा सरकारले रु ११ अर्ब

६० करोड एक लाख बराबर

बाह्य ऋणत उठाउन सकेन।

सरकारको पुँजीगत खर्ब

न्यून हुनु र विकास

आयोजनाको काम तोकिएको

समयमा सम्पन्न हुन नसकदा

लक्ष्यअनुसार बाह्य ऋण

उठाउन नसकिएको सार्वजनिक

ऋण व्यवस्थापन कार्यालयका

प्रमुख गोपीकृष्ण कोइरालाले

उत्पादनको आधारमा
आन्तरिक ऋण २२ दशमलव
१४ र बाह्य ऋण २४
दशमलव ५६ प्रतिशत हुन
आउँछ।

त्यसै, गत आवामा

सरकारी ऋणको साँचा व्याज

भुक्तानीका लागि रु चार

खर्बभन्दा बढी खर्ब भएको

छ। “आव २०८९/८० मा

ऋण सेवा खर्चमा रु चार खर्ब

दुई अर्ब द८ करोड

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजनको आधारमा

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक वजेट

विनियोजन भएकोमा असार

मसान्तसम्म रु तीन खर्ब ६२

अर्ब ५९ करोड भुक्तानी

भएको छ। यो वार्षिक व

सिंहलाई 'वैद्य-प्रकाश मानवअधिकार पुरस्कार'

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, १४ साउन ।

मानवअधिकार र प्रजातान्त्रिक आन्दोलनका साथै कानुन व्यवसाय क्षेत्रमा निरन्तर क्रियाशील रही योगदान पुऱ्याएका राजविराज नगरपालिका ४ का ८४ वर्षीय हिम्मत सिंहलाई 'वैद्य-प्रकाश मानवअधिकार पुरस्कार' वाट सम्मानित गर्ने निर्णय गरिएको छ ।

वैद्य-प्रकाश मानवअधिकार पुरस्कार कोषको राजविराजमा बृद्धबाट सम्पन्न बैठकले यस वर्षका लागि वरिष्ठ अधिवक्ता सिंहलाई सम्मानित गर्ने निर्णय गरिएको कोषका संस्थापक अध्यक्ष वैद्यनाथ भाले जानकारी दिएका छन् ।

राजनीतिवाट सार्वजनिक जीवन सुरु गरेरा कि सिंह मानवअधिकार, प्रजातान्त्रिक र सङ्घीय लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा सक्रिय रही साडे पाँच दशकदेखि हालसम्म कानुन व्यवसाय क्षेत्रमा निरन्तर कटिबद्ध र क्रियाशील छन् ।

सामाजिक सरोकारका विषयमा चिन्तन गर्नुहुने उनी जिल्लाको कानुनी, राजनीतिक हातिहास र अभ्यासमा गहिरो संलग्नता राख्छन् । साथै सामाजिक न्याय र सार्वजनिक चासोका मुदामा सक्रिय छन् ।

सप्तरीको सामाजिक, राजनीतिक परिवेश र मनोविज्ञानसम्बन्धी विश्वेषणमा पोख्त उनले जनताको विश्वास जितेर प्रजातान्त्रिक व्यवस्था, संविधानको दीघार्यु र कानुनी संरचना सुदृढीकरण गर्नुपर्ने प्रष्ट विचार राख्दै आएका छन् । कमजोर, पीडित वर्गका पक्षमा कानुनी सेवा प्रदान, न्याय प्रणालीमा सुधार र पारदर्शिताका पक्षाधर सिंह युवा कानुन व्यवसायीका लागि मार्गदर्शक हुन् ।

सप्तरीको तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका ५ मा जन्मेका राजविराज नगरपालिका ४ मा स्थायी वसोवास गर्दै आएका अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक्ट) द्वारा २१औं प्रकाश मानवअधिकार पुरस्कारबाट सम्मानित राजविराज नगरपालिका-७ का वैद्यनाथ भाले प्राप्त गरेको नगद रु ५१ हजारबाट स्थापना गरिएको कोषमा भाकी आमा चन्द्रादेवी भाले ज्येष्ठ नागरिकका हैसियतले पाएको सामाजिक सुरक्षाबापतको निधन भएको थियो ।

सप्तरीको तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका ५ मा जन्मेका राजविराज नगरपालिका ४ मा स्थायी वसोवास गर्दै आएका

सिंहले सप्तरीको डाक्नेश्वरी नगरपालिकास्थित ब्रह्मपुरमा पब्लिक रामेश्वर उच्च माध्यमिक विद्यालय र तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका ५ स्थित वर्साइनमा आधारभूत विद्यालय स्थापना गरेका छन् । उनी नेपाल रेडक्स सोसाइटीका आजीवन सदस्य र जेपी लोहिया रामेश्वर मेमोरियल ट्रस्टका संस्थापक हुन् । सिंहले विसं २०७६ मा एमनेस्टी इन्टरनेशनल सप्तरीको अध्यक्षको भूमिका कुशलतापूर्वक निर्वाह गरिसकेका छन् ।

निर्वाचित संसद र मन्त्रिमण्डल विघटन भई विसं २०७७ मा पञ्चायती व्यवस्था सुरु भएपछि प्रवासित सिंहले भारतबाट प्रकाशित पत्रिकाहरूमार्फत लेख प्रकाशन गर्थे । विसं २०२६ मा आममाफापश्चात नेपाल प्रवेश गरी वकालत प्रारम्भ गरेका उनले २०४२ सालमा वरिष्ठ अधिवक्ता उपाधि पाएका छन् । जलेश्वर, वीरगञ्जमा सुरक्षामा प्रहरी हिरासतमा परेका उनी २०४६ सालको आन्दोलनमा पहरीको लाठीचार्जबाट घाइतेसमेत भएका थिए ।

वरिष्ठ अधिवक्ता सिंहलाई इन्सेक्टका संस्थापक महासचिव प्रकाश काफलेको स्मृतिमा शुक्रवार हुने कार्यक्रममा राजविराजस्थित नेपाल पत्रकार महासङ्घको भवनमा सम्मान गरिने आयोजकले जनाएको छ । नुवाकोटको घोप्टेभिरमा विसं २०४९ साउन १६ गते भएको थाइ विमान दुर्घटनामा अधिकारकर्मी प्रकाश काफलेको निधन भएको थियो ।

अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक्ट) द्वारा २१औं प्रकाश मानवअधिकार पुरस्कारबाट सम्मानित राजविराज नगरपालिका-७ का वैद्यनाथ भाले प्राप्त गरेको नगद रु ५१ हजारबाट स्थापना गरिएको कोषमा भाकी आमा चन्द्रादेवी भाले ज्येष्ठ नागरिकका हैसियतले पाएको सामाजिक सुरक्षाबापतको निधन भएको थियो ।

रु ५० हजार र अन्य रु ३० हजार जम्मा गरेका छन् ।

यसै गरी राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका सदस्य मिहीर ठाकुरले रु २५ हजार, भाका भ॒तिजा इञ्जिनियर सञ्जयकुमार भाले रु १५ हजार, नागरिक समाजका अध्यक्ष थानसिंह भन्साली र मञ्जु शारदाले रु पाँच/पाँच हजार प्रदान गर्नु भई कोषको रकम रु एक लाख रु ५ हजार पुगेको छ । उक्त कोषमा भाले पुरस्कारस्वरूप प्राप्त गरेको अन्य रकमसमेत जम्मा गर्दै आएका छन् ।

यो पुरस्कार २०७३ सालदेखि प्रत्येक वर्ष मानवअधिकार तथा नागरिक आन्दोलनका विभिन्न क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने व्यक्तित्वलाई प्रदान गरिए आइएको कोषले जनाएको छ ।

सम्मानित व्यक्तित्वलाई सम्मानपत्र तथा दोसल्ला प्रदान गरिनुका साथै पुरस्कारको राशि बर्सेनि बढाउदै लगाएको कोषका सचिव मनोहरकुमार पोखरेलले जानकारी दिए । उनका अनुसार पहिलो पटक रु तीन हजार १०५ पुरस्कार प्रदान गरिएकामा कोषको राशि वृद्धि भएसँगै यो वर्ष पुनः वृद्धि गरी पुरस्कारको राशि रु ११ हजार बनाइएको छ ।

यो पुरस्कारबाट २०७३ सालमा चमार आन्दोलन र भूमि अधिकार अभियन्ता सुरुदृग्गा नगरपालिका-४ मध्यपृष्ठी कनकपुरका बलदेव राम, २०७४ सालमा दलितमा सबैभन्दा पछाडि पारिएको डोम जातिको आन्दोलनको अभिन्न अडगका रूपमा स्थापित छिन्नमस्ता गाउँपालिका-२ का युक्तिलाल मरिक सम्मानित भएको थिए । साथै गत वर्ष सीमान्तकृत दलित, गरिबको चेतना विकास र अधिकारको संरक्षणमा योगदान गरेका सुपनी गाउँपालिका-६ ते रहौताका दिलिपकुमार चौधरीलाई सम्मानित गरिएको थियो ।

वैठकले स्थानीय तह मार्फत नै हस्तान्तरण गरिने दमकलबाट संकटग्रस्त क्षेत्रमा खानेपानीको आपूर्तिलाई निरन्तरता दिने निर्णय पनि गरेको छ ।

वैठकमा प्रमुख सचिव मदन भुजेल, गृह, सञ्चार तथा

दमकलबाट संकटग्रस्त क्षेत्रमा खानेपानीको आपूर्तिलाई निरन्तरता दिने निर्णय

दैनिक समाचारदाता
जनकपुर, १४ साउन ।

मध्येश प्रदेश सरकार गृह, संचार तथा कानुन मन्त्रालयले खरिद गरेका रु वटा मध्ये ६ वटा दमकल स्थानीय निकायलाई हस्तान्तरण गर्ने निर्णय गरेको छ ।

गृहमन्त्री राजकुमार लेखिका अध्यक्षतामा बृद्धबाट प्रदेश विपद व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको मन्त्रालयमा बसेको बैठकबाट सो निर्णय गरिएको हो ।

बैठकले स्थानीय तह मार्फत नै हस्तान्तरण गरिने दमकलबाट संकटग्रस्त क्षेत्रमा खानेपानीको आपूर्तिलाई निरन्तरता दिने निर्णय पनि गरेको छ ।

बैठकमा प्रमुख सचिव मदन भुजेल, गृह, सञ्चार तथा

कानुन मन्त्रालयका प्रदेश संचार विमल प्रसाद बराल, नेपाल प्रहरीका डिआईजी

उमाप्रसाद चतुर्वेदी, नेपाली सेनाका पूतनापति कृष्ण जिसी, सशस्त्र प्रहरीका डिआईजी कृष्ण ढकाल लगायतका समितिका पदाधिकारीहरु सहभागी थिए ।

यस्तै बैठकमा संघीय सरकारबाट भए गरेका कामको प्रगति समिक्षा र विपद व्यवस्थापनमा प्रदेश सरकारको अगामी कार्यदिशा लगायतका विषयमा छलफल भएको गृहमन्त्री लेखीले जनाएका छन् ।

उनले विपद संकटग्रस्त क्षेत्रमा खानेपानी तथा सिंचाई कार्यको लागि संघीय तथा अन्य दातृ निकायबाट प्राप्त सोत यातायात मन्त्रालयमा निर्देशन दिने निर्णय समेत गरेको छ ।

नेपाली सेनाले शान्ति मिसनबाट प्राप्त १७ बटा द्यांकर र १ बटा वम डिस्पोजल गाडीलाई प्रचलित कानून बमेजिम अस्थायी दर्ता गर्न मध्येस सरकारको श्रम तथा यातायात मन्त्रालयमा सिफारिस गर्ने निर्णय गरेको मन्त्री लेखीले जानकारी दिए ।

तथा सहकारी मन्त्रालय र उर्जा, सिंचाई तथा खानेपानी मन्त्रालयलाई समेत अनुरोध गर्ने निर्णय पनि गरेको बताए ।

त्यस्तै समितिले प्रदेशका विपद संकटग्रस्त क्षेत्रमा प्रभावकारी ढंगले कार्य अगामी बढाउन जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति र प्रदेशका मन्त्रालयसंग समन्वय गरी सबै सरोकारबाट निकायबाट आयोगी दर्ता गर्न निर्देशन दिने निर्णय समेत गरेको छ ।

नेपाली सेनाले शान्ति मिसनबाट प्राप्त १७ बटा द्यांकर र १ बटा वम डिस्पोजल गाडीलाई प्रचलित कानून बमेजिम अस्थायी दर्ता गर्न मध्येस सरकारको श्रम तथा यातायात मन्त्रालयमा सिफारिस गर्ने निर्णय गरेको मन्त्री लेखीले जानकारी दिए ।

मना खुल्यो

गुणस्तरीय शिक्षाप्रति प्रतिबद्ध

युनिभर्सल क्लेज

RAJBIRAJ UNIVERSAL ACADEMY

राजविराज, ८, पुलचोक, सप्तरी

विज्ञान

त्यवस्थापन

शिक्षाशास्त्र

मानविकी

For More Information Contact : **Contact : 031-590366, 9842820071, 9805928831**